

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС
ОБОВ'ЯЗКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«МАКРОЕКОНОМІКА І МІКРОЕКОНОМІКА»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *07 «Управління та адміністрування»*

Код та найменування спеціальності *073 «Менеджмент»*

Освітньо-професійна програма *Менеджмент*

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності *073 Менеджмент*

«02» вересня 2024 р. протокол № 1

Ресстраційний номер в навчальному відділі

К 21-03/2024-25

Кафедра: [Економічної теорії та фінансово-економічної безпеки](#)
Викладач: **Ткачук**
Тамара Іванівна, доцент кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки, к.е.н., доцент

Профайл

Контакти:
tma.101v@gmail.com
м.т. 0984138316

1. Загальна інформація

Навчальна дисципліна викладається на першому курсі у другому семестрі
Кількість: кредитів - 5, годин – 150

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	60	30	30
заочна	24	12	12
Самостійна робота, годин	Денна – 90		Заочна – 126

Розклад занять

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент «Макроекономіка і мікроекономіка» спрямований на вивчення раціональної економічної поведінки суб'єктів господарювання в різних ринкових структурах та механізмах ефективного функціонування економічної системи держави, фактори, що визначають його зміни в довгостроковій і короткостроковій перспективі, засоби втручання в народногосподарський процес з боку держави.

Освітній компонент «Макроекономіка і мікроекономіка» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонент «Основи економічної теорії», «Вища математика» і є базою для оволодіння знаннями освітніх компонент: «Менеджмент», «Маркетинг», «Економіка підприємств галузі», «Інвестування», «Бізнес-планування підприємств галузі», «Стратегія підприємства».

3. Мета освітнього компоненту

Метою освітнього компоненту «Макроекономіка і мікроекономіка» є сформувати у студентів знання щодо поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах та озброїти їх універсальним інструментарієм для обґрунтування і прийняття оптимальних господарських рішень за наявних обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання для розуміння генезису та закономірностей функціонування економічних систем. Оперувати системними знаннями щодо основних показників, чинників і наслідків макроекономічного розвитку країни за ринкових умов, озброїти їх науковим інструментарієм макроекономічного аналізу для самостійного дослідження економічного простору країни і світу.

В результаті вивчення здобувачі вищої освіти повинні: **«Макроекономіка і мікроекономіка» знати:**

- термінологію та основні засоби мікроекономічного аналізу щодо дослідження поведінки мікроекономічних суб'єктів;
- проблеми макроекономічної теорії;
- систему національних рахунків та її показників;
- механізм впливу бюджетно-податкової та кредитно-грошової політики на макроекономічну рівновагу;
- основні моделі економічного зростання.

вміти:

- застосовувати прийоми мікроекономічних досліджень для аналізу ефективності функціонування самостійних господарських систем;
- робити узагальнення, давати порівняння характеристики, оцінювати різноманітні економічні концепції;
- оцінювати основні взаємозв'язки між СНР;
- моделювати макроекономічну рівновагу залежно від сукупного попиту і сукупної пропозиції;
- аналізувати наслідки безробіття та інфляції
- застосовувати економічні моделі для прогнозу впливу на макроекономічні процеси.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни **«Макроекономіка і мікроекономіка»** здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 073 "Менеджмент"](#) та [Освітньо-професійній програмі "Менеджмент"](#) підготовки бакалаврів.

Програмні компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, впевнено відповідати на теоретичні й проблемно-ситуаційні питання, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності

17*. Здатність своєчасно проводити адекватні зміни для корекції діяльності підприємства у відповідності до вимог зовнішнього середовища

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

16*. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проектів на підприємствах у відповідності до вимог зовнішнього середовища

Програмні результати навчання

12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

5. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

5.1. Перелік лекційних завдань

Змістовний модуль 1. Мікроекономіка: теорія поведінки суб'єктів господарювання

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Мікроекономіка та ринки. Предмет мікроекономіки. Методи мікроекономічного аналізу. Обмеженість ресурсів та проблема вибору. Фундаментальне завдання мікроекономіки. Економічні операції та ринки.	2	1
2	Аналіз попиту і пропозиції та їх еластичність. Економічна природа попиту та пропозиції. Фактори, що визначають попит та пропозиції. Ринкова рівновага. Ринковий механізм. Поняття еластичності. Цінова еластичність попиту. Еластичність пропозиції.	2	1
3	Теорія поведінки споживача. Економічні потреби та економічні блага, їх класифікація. Теорія граничної корисності. Закон спадаючої граничної корисності. Кардиналістська та ординалістська теорії поведінки споживача. Криві байдужості та карта кривих байдужості. Бюджетні обмеження гранична норма заміщення. Рівновага споживача. Побудова кривої "доход – споживання".	2	1
4	Теорія фірми та витрати виробництва. Фірми як економічний суб'єкт. Види та функції фірм. Витрати виробництва та їх класифікація. Виробнича функція. Взаємодії виробничих факторів. Фактор часу і періоди функціонування підприємства. Масштаби підприємства. Доходи підприємства та їх види. Економічна оцінка діяльності фірми.	2	1
5	Ринок досконалої конкуренції та монопольний ринок. Конкурентна фірма. Рівновага на ринку досконалої конкуренції в короткостроковому та довгостроковому періодах. Монополія. Види монополії. Короткострокова та довгострокова монопольна рівновага. Обмеження влади над ринком: антимонопольна політика.	2	1
6	Олігополія та монополістична конкуренція. Стратегія фірми в умовах монополістичної конкуренції. Характерні риси монополістичної конкуренції. Стратегія фірми в умовах олігополії. Характерні ознаки олігополії. Моделі олігополістичного ціноутворення. Попит і пропозиція на фактори виробництва. Мінімізація витрат.	2	0,5
7	Загальна ринкова рівновага та інституціональні аспекти. Аналіз загальної рівноваги. Ефективність обміну. Ефективність розподілу. Справедливість та ефективність. Суспільні блага. Особливості попиту та пропозиції на суспільні блага. Інституціональна природа сучасної фірми. Загальні, специфічні ресурси фірми. Трансакційні витрати. Негативні та позитивні зовнішні ефекти. Неспроможність ринкового механізму регулювати ефективність суспільних благ та функції держави.	2	0,5
Разом		14	6

**Змістовний модуль 2. Макроекономіка: Організаційно-економічні аспекти
забезпечення розвитку національної економіки**

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Макроекономіка та економічна система. Макроекономіка як наука та етапи її становлення. Об'єкти та суб'єкти макроекономіки. Ключові макроекономічні проблеми. Методи макроекономіки. Макроекономічні агрегати. Поняття та основні ознаки економічної системи. Види економічних систем. Обмеженість ресурсів і необмеженість потреб. Ресурси економічної системи. Необхідність вибору. Соціальна-економічні проблеми повної зайнятості ресурсів.	2	0,5
2	Показники функціонування економічної системи. Загальна характеристика макроекономічних показників. Валовий суспільний продукт та методи його обчислення. Валовий внутрішній продукт та його похідні. Валовий національний дохід. Номінальний і реальний внутрішній продукт. Дефлятор валового внутрішнього продукту. Індеси цін. Валовий внутрішній продукт та економічний добробут. ВВП і тіньова економіка.	2	1
3	Базова макроекономічна модель “сукупний попит – сукупна пропозиція”. Сукупний попит та його чинники. Крива сукупного попиту. Сукупна пропозиція. Крива сукупної пропозиції та її три сегменти. Чинники сукупної пропозиції. Макроекономічна рівновага в моделі "сукупний попит – сукупна пропозиція". Рівноважний рівень цін. Класична і кейнсіанська теорії макроекономічної рівноваги. Компоненти сукупного попиту: споживання, заощадження, інвестиції. "Кейнсіанський хрест". Взаємозв'язок моделі AD-AS і "кейнсіанського хреста".	2	0,5
4	Макроекономічна нестабільність та економічне зростання. Суть макроекономічної нестабільності та форми її прояву. Види економічних коливань. Теорії економічних циклів. Антициклічна політика. Безробіття: сутність та види. Рівень безробіття. Закон Оукена. Інфляція. Види та типи інфляції. Причини інфляції. Антиінфляційна політика взаємозв'язок інфляції та безробіття. Поняття і фактори економічного зростання. Типи та моделі економічного зростання. Науково-технічний прогрес та його вплив на економічне зростання.	2	1
5	Бюджетно-податкова політика. Сутність бюджетно-податкової політики та її функції. Інструменти фіскальної політики. Податки їх суть та функції. Принципи побудови податкової системи. Вплив податків на національне виробництво. Державні видатки, їх види. Основні напрямки державних податків. Дискреційна і не дискреційна фіскальна політика. Бюджетні дефіцити та надлишки. Автоматичні вмонтовані стабілізатори економіки. Характерні риси податково-бюджетної політики в Україні.	2	1
6	Грошовий ринок та монетарна політика. Суть грошей, їх функції та властивості. Грошові агрегати. Теорії попиту на гроші. Попит на гроші та процентна ставка. Пропозиція грошей. Банківська система та її складові. Рівновага на грошовому ринку. Крива LM. Цілі та види та інструменти грошово-кредитної політики. Взаємозв'язок грошово-кредитної та податково-бюджетної політики.	2	0,5

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
7	Міжнародна торгівля та торговельна політика. Валютний ринок та валютний курс. Міжнародна торгівля, її сутність і роль у розвитку національної економіки. Теорії економічних переваг. Види торговельної політики. Інструменти протекціоністської торговельної політики. Інструменти експансіоністської торговельної політики. Міжнародний та внутрішній валютний ринок. Валютний курс та його види. Механізм регулювання валютного курсу. Платіжний баланс: основні статті та структура. Торговельний баланс.	2	1
8	Світове господарство на національні проблеми економіки. Етапи розвитку світового господарства та його структура. Глобальні проблеми людства. Форми міжнародного економічного співробітництва. Міжнародні економічні організації. Концепції розвитку людства.	2	0,5
	Разом	16	6
Разом за ОК:		30	12

5.2. Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Мікроекономіка та ринки.	2	0,5
2	Аналіз попиту і пропозиції та їх еластичність.	2	1
3	Теорія поведінки споживача.	2	1
4	Теорія фірми та витрати виробництва.	2	1
5	Ринок досконалої конкуренції та монополічний ринок.	2	1
6	Олігополія та монополістична конкуренція.	2	0,5
7	Загальна ринкова рівновага та інституціональні аспекти.	2	1
8	Макроекономіка та економічна система.	2	0,5
9	Показники функціонування економічної системи.	2	1
10	Базова макроекономічна модель “сукупний попит – сукупна пропозиція”.	2	1
11	Макроекономічна нестабільність та економічне зростання.	2	1
12	Бюджетно-податкова політика.	2	0,5
13	Грошовий ринок та монетарна політика.	2	0,5
14	Міжнародна торгівля та торговельна політика. Валютний ринок та валютний курс.	2	1
15	Світове господарство на національні проблеми економіки.	2	0,5
Всього за ОК:		30	12

5.3. Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Підготовка до практичних занять	30	30

2	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	20	68
3	Виконання індивідуальних завдань:		
3.1	індивідуальне завдання з першого модулю	20	20
3.2	індивідуальне завдання з другого модулю	20	20
Всього		90	126

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- усне опитування на практичних заняттях;
- оцінювання практичних та самостійних завдань (письмові відповіді, реферат);
- тощо

Підсумковий контроль – 2 семестр- екзамен

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	денна	заочна
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи економічної теорії. Товарне виробництво і ринок.		
Практичні роботи*	7*3=21	7*3=21
Самостійна робота*(реферат)	1*8=8	1*8=8
Самостійна робота*(письмові відповіді)	2*3=6	2*3=6
Всього за змістовний модуль 2	35	35
Змістовний модуль 2. Ринкова система та закономірності її функціонування. Світове господарство.		
Практичні роботи*	8*3=24	8*3=24
Самостійна робота*(реферат)	1*8=8	1*8=8
Самостійна робота*(письмові відповіді)	1*3=3	1*3=3
Всього за змістовний модуль 2	35	35
Екзамен	30	30
Всього	100	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#)

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Підсумковий контроль – екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, уміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Практичні (оцінювання однієї роботи)

2 - 3 балів	Практична робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
1 – 2 балів	Практична робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
0,5 – 1 балів	Практична робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	задовільно
0-0,5 балів	Практична робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (написання реферату, оцінювання однієї роботи)

6,1-8 балів	Реферат відпрацьований та вчасно захищений, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
4,1-6 балів	Реферат відпрацьований, відповіді неповні, допущені помилки	добре
2,1-4 балів	Реферат відпрацьований, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	задовільно
0-2 бали	Реферат не відпрацьований або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (письмові відповіді, оцінювання однієї роботи)

2,5-3 балів	Письмова відповідь відпрацьована та вчасно захищений, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
1,5 – 2,5 балів	Письмова відповідь відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
1 – 1,5 балів	Письмова відповідь відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	задовільно
0-1 балів	Письмова відповідь не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

7.Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія;

Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання ситуаційно-розрахункових задач, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, реферування, конспектування, підготовка доповідей, розв'язання тестів, науково-дослідна робота студентів (методи пізнання, аналогій, оцінка, ілюстрація тощо)

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

33(07)

M59

1. Мікроекономіка : метод. вказівки для проведення практ. занять та самост. роботи [Електронний ресурс] : здобувачів першого рівня вищ. освіти галузі знань : 05 "Соціальні та поведінкові науки" спец. : 051 "Економіка", ступінь вищ. освіти "бакалавр" / Ю. Г. Неустроєв, Т. І. Ткачук, Н. С. Згадова та ін. ; відп. за вип. Н. С. Згадова ; Каф. економічної теорії та фінансово-економічної безпеки. — Одеса : ОНТУ, 2022. — 36 с. Мова: Українська <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentSearchResult>

33(07)

K82

2. Мікроекономіка [Електронний ресурс] : метод. вказівки для проведення семінарських занять для студентів спец. 071 "Облік і оподаткування", 051 "Економіка", 281 "Публічне управління та адміністрування" / О. О. Криницька ; Каф. економічної теорії та фінансово-економічної безпеки. — Одеса : ОНАХТ, 2020. — Електрон. текст. дані: 38 с. Мова: Українська <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentSearchResult>

33

F98

3. Futures past : economic forecasting in the 20th and 21st century [Електронний ресурс] / edited by : Ulrich Fritzsche, Roman Köster, Laetitia Lenel. — Berlin ; New York : Peter Lang, [2020]. — 218 p. : online resource <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentSearchResult>

33(075)

П50

4. Політична економія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, І. Ф. Лісна та ін. ; Харків. нац. екон. ун-т ім. С. Кузнеця. — Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. — 279 с. Мова: Українська <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentSearchResult>

33

R47

5. Reuten, Geert The unity of the capitalist economy and state : a systematic-dialectical exposition of the capitalist system [Електронний ресурс] / Geert Reuten. — Leiden ; Boston : Brill, [2019]. — 727 p. : online resource. Мова: Англійська <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentSearchResult>

33

F98

6. Futures past : economic forecasting in the 20th and 21st century [Електронний ресурс] / edited by : Ulrich Fritzsche, Roman Köster, Laetitia Lenel. — Berlin ; New York : Peter Lang, [2020]. — 218 p. : online resource. Мова: Англійська <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentSearchResult>

33(075)

П12

7. Конспект лекцій з навчальної дисципліни "Глобальна економіка" [Електронний ресурс] : освіт.-проф. програми: Економіка підприємства спец. 051 "Економіка галузі знань", 05 "Поведінкові та соціальні науки". Облік і аудит спец. 071 "Облік і оподаткування" галузі

знань 07 "Управління та адміністрування". Ступінь вищої освіти магістр / О. І. Павлов ; Одес. нац. технол. ун-т, Ф-т економіки, бізнесу і контролю. — Одеса : ОНТУ, 2022. — 114 с. Мова: Українська <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentSearchResult>

33

M68 8. Mikroekonomia - podstawy [Електронний ресурс]

/ Steven Greenlaw, Waldemar Karp, Piotr Maszczyk, David Shapiro. — Warszawa : OpenStax Poland, , 2022. — 437 p. : online resource. Мова: Польська

<https://hdl.loc.gov/loc.gdc/gdcebookspublic.2021387750>

33(075)

E45 9. Економікс. Ч. 1 : Вступ до економікса. Мікроекономіка [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. В. Баула, Т. М. Вісина, О. М. Лютак та ін. ; Луцьк. нац. техн. ун-т. — Луцьк : Гадяк Ж. В, 2021. — 320 с.

Мова: Українська <https://lib.lntu.edu.ua/uk/147258369/8146>

Додаткові:

1.Офіційний веб-портал «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

2.Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

3.Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>

33(07)

K82 4.Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни "Макроекономіка" [Електронний ресурс] : для студентів спец. "Економіка", 071 "Облік і оподаткування", 075 "Маркетинг", 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність", 281 "Публічне управління і адміністрування" / О. О. Криницька ; відп. за вип. Т. І. Ткачук ; Каф. екон. теорії та фін.-екон. безпеки. — Одеса : ОНАХТ, 2018. — Електрон. текст. дані: 48 с.

Мова: Українська <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentSearchResult>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [Вимог роботодавців](#).

Викладач

ПІДПИСАНО

Тамара ТКАЧУК

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної теорії та фінансово-економічної безпеки

Протокол від «30» серпня 2024 р. № 1

Завідувачка кафедри
економічної теорії та
фінансово-економічної
безпеки

ПІДПИСАНО

Наталія ЗГАДОВА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП Менеджмент
доцент кафедри МІЛ

ПІДПИСАНО

Наталія КОРСІКОВА